

Maltézské náměstí 471/1
118 11 Praha 1

Telefon: 257 085 111
Fax: 224 318 155
E-mail: epodatelna@mkcr.cz

Váš dopis značky

Naše značka
MK 37007/2023 OPI

Vyřizuje/linka
Dušková Silvie Mgr. / 257085456

V Praze dne: 12.6.2023

odbor Památková inspekce Ministerstva kultury (dále jen „Památková inspekce“) jako specializovaný kontrolní orgán v oboru státní památkové péče dle ust. § 27 odst. 1 zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o státní památkové péči“) obdržel Váš podnět týkající se kontroly postupu orgánů státní památkové péče ve věci přestavby bývalého Německého domu - nemovité kulturní památky rejstř. č. 38610/3-841 Ústředního seznamu kulturních památek ČR. Svůj podnět jste strukturoval do několika samostatných částí a níže uvedená odpověď je formulována ve struktuře Vámi zasláního podnětu.

V prvním bodě žádáte o prověření postupu státní památkové péče ve věci zamýšlené přestavby bývalého Německého domu, dnes KD Slávie, v Českých Budějovicích.

Ministerstvo kultury obdrželo již několik žádostí o kontrolu postupu orgánu památkové péče ve věci přestavby Kulturního domu Slávie v ulici Jirsíkově 243/2 v Českých Budějovicích (dále jen „KD Slávie“). Památkové inspekci však byl adresován pouze jediný podnět, na jehož základě si vyžádala závazná stanoviska a rozhodnutí Magistrátu města České Budějovice k přestavbě Kulturního domu Slávie, výsledek šetření Krajského úřadu Jihočeského kraje ve věci podnětu k přezkumu těchto stanovisek a provedla vlastní šetření.

KD Slávie je nemovitou kulturní památkou rejstř. č. 38610/3-841 ÚSKP a nachází se na území městské památkové rezervace vyhlášené výnosem ministerstva kultury č. 7096/80.

Památkové hodnoty Kulturního domu Slávie, původně označovaného jako Německý dům, jsou nesporné. Dům je významným dokladem historie města a jedná se také o nejvýznamnější architektonické dílo 19. století architekta Ignáce Ullmana v jižních Čechách a reakce veřejnosti prokazují, že zvolené řešení je zjevně diskutabilní, z hlediska procesního však toto řešení zvrátit nelze.

Záměru rekonstrukce KD Slávie předcházela dlouholetá příprava, během které byla vydána řada rozhodnutí a závazných stanovisek orgánu památkové péče a stavebního úřadu.

Tato rozhodnutí a závazná stanoviska respektovala shromážděné podklady, včetně písemných vyjádření Národního památkového ústavu.

Prvním vydaným rozhodnutím ve věci přestavby uvedeného objektu bylo rozhodnutí Magistrátu města České Budějovice, odboru památkové péče (dále jen „odbor památkové péče“), č. j. OPP/2119/2012 ve věci stanovení podmínek k architektonické soutěži pro přípravu návrhu rekonstrukce KD Slávie ze dne 19. 2. 2013. Bylo vydáno jako přípustné se stanovením 13 podmínek. Na něj navazovalo rozhodnutí odboru památkové péče č. j. OPP/641/2013 ve věci stanovení podmínek k přípravě návrhu přístavby KD Slávie směrem ke stávajícímu objektu muzea ze dne 28. 5. 2013 jako přípustné se stanovenou jednou podmínkou.

Obě vydaná rozhodnutí odboru památkové péče z roku 2013 byla vydána jako přípustná za splnění předepsaných podmínek. Proti rozhodnutí se žadatel neodvolal, s oporou v těchto rozhodnutích vypsál architektonickou soutěž pro přípravu návrhu rekonstrukce kulturního domu Slávie (viz <https://www.cka.cz/cs/souteze/probihajici/rekonstrukce-a-revitalizace-kulturniho-domu-slavie-2013-ceske-budejovice-architektonicka-soutez-vedena-formou-soutezniho-dialogu> a <https://cceamoba.cz/souteze/slavie-ceske-budejovice>).

Na základě těchto rozhodnutí nabyl vlastník KD Slávie nezanedbatelná práva v dobré víře týkající se základního koncepčního řešení přestavby KD Slávie.

V roce 2021 bylo vydáno přípustné rozhodnutí odboru památkové péče č. j. OPP/565/2021 ze dne 24. 2. 2022 k provedení celkové rekonstrukce, nástavbě a přístavbě KD Slávie a závazné stanovisko odboru památkové péče č. j. OPP 1685/2021 ze dne 13. 9. 2021 k provedení celkové rekonstrukce, nástavbě a přístavbě KD Slávie.

Dne 11. 10. 2021 byla uzavřena veřejnoprávní smlouva mezi statutárním městem České Budějovice a Magistrátem města České Budějovice, stavebním úřadem (dále jen „stavební úřad“), pod zn. SU/6099/2021 Tm, č. j. SU/6099/2021-2 nahrazující rozhodnutí o umístění stavby. Tato veřejnoprávní smlouva nabyla účinnosti dne 14. 10. 2021. V bodě č. 4.4 byla stanovena povinnost splnit podmínky závazného stanoviska odboru památkové péče č. j. OPP 1685/2021 ze dne 13. 9. 2021.

Následně vydal odbor památkové péče dne 24. 2. 2022 závazné stanovisko č. j. OPP 586/2022 k provedení celkové rekonstrukce, nástavbě a přístavbě KD Slávie podle dokumentace pro vydání rozhodnutí o umístění stavby „KULTURNÍ DŮM SLÁVIE, Větší změna dokončené stavby Kulturního domu Slávie, České Budějovice, Jirsíkova 2, 37001“.

Dne 29. 3. 2022 byla uzavřena veřejnoprávní smlouva mezi statutárním městem České Budějovice a stavebním úřadem pod zn. SU/1792/2022 Vm, č. j. SU/1792/2022-4 nahrazující stavební povolení. Tato veřejnoprávní smlouva nabyla účinnosti dne 5. 4. 2022.

V bodě č. 3.27 byla stanovena povinnost splnit podmínky závazného stanoviska odboru památkové péče č. j. OPP 586/2022 ze dne 24. 2. 2022.

Jediný možný způsob, kterým lze zasáhnout do již vydaných rozhodnutí a závazných stanovisek orgánu státní památkové péče v rámci výkonu dozorové pravomoci, je přezkumné řízení. Přezkumné řízení je podle zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), zahajováno z moci úřední. Proto, aby bylo zahájeno přezkumné řízení vydaných závazných stanovisek a rozhodnutí, musí příslušný správní orgán nejprve vyhodnotit formální otázku, zda již marně neuplynula lhůta pro zahájení přezkumného řízení a následně, zda vydané rozhodnutí nebo závazné stanovisko bylo vydáno v rozporu s právními předpisy.

Lhůty pro zahájení přezkumného řízení ve věci posouzené orgánem státní památkové péče správním rozhodnutím upravuje ustanovení § 96 odst. 1 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“). Toto ustanovení předpokládá, že usnesení o zahájení přezkumného řízení lze vydat nejdéle do 2 měsíců ode dne, kdy se příslušný správní orgán o důvodu zahájení přezkumného řízení dozvěděl, nejpozději však do 1 roku od právní moci rozhodnutí ve věci.

Lhůtu pro zahájení přezkumného řízení ve věci posouzené orgánem státní památkové péče závazným stanoviskem upravuje ustanovení § 149 odst. 8 správního řádu. Toto ustanovení stanoví, že nezákonné závazné stanovisko lze zrušit nebo změnit v přezkumném řízení, k němuž je příslušný nadřízený správní orgán správního orgánu, který vydal závazné stanovisko. Přezkumné řízení lze zahájit do 1 roku od právní moci rozhodnutí, které bylo závazným stanoviskem podmíněno; závazné stanovisko nelze v přezkumném řízení zrušit nebo změnit po uplynutí 15 měsíců od právní moci rozhodnutí, které bylo závazným stanoviskem podmíněno. Současně ustanovení § 4 odst. 11 zákona č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), ve znění pozdějších předpisů, řeší situaci, kdy závazné stanovisko nepodmiňuje rozhodnutí stavebního úřadu, ale jeho jiný úkon. V tomto případě se předpokládá, že lhůty pro zahájení přezkumného řízení a zrušení nebo změnu závazného stanoviska v přezkumném řízení u závazného stanoviska podle odstavce 2 písm. a), které je podkladem pro jiný úkon stavebního úřadu, počínají běžet ode dne, kdy jiný úkon nabyl právních účinků.

V danou chvíli není sporu, že jak subjektivní, tak objektivní lhůta pro zahájení přezkumného řízení podle § 96 odst. 1 správního řádu uplynula marně.

Již na základě rozhodnutí z roku 2013 nabyl vlastník kulturní památky nezanedbatelná práva v dobré víře, která se týkají základní koncepčního řešení zamýšlené úpravy KD Slávie.

Dne 29. 7. 2021 vydal odbor památkové péče rozhodnutí č. j. OPP/565/2021 k provedení celkové rekonstrukce, nástavbě a přístavbě KD Slávie dle dokumentace pro vydání rozhodnutí o umístění stavby jako přípustné se stanovením 7 podmínek. Toto rozhodnutí nabylo právní moci dne 29. 7. 2021.

Objektivní lhůta pro zahájení přezkumného řízení podle § 96 odst. 1 správního řádu uplynula marně 29. 7. 2022.

Závazné stanovisko odboru památkové péče č.j. OPP 586/2022 ze dne 24. 2. 2022 podmínilo veřejnoprávní smlouvu nahrazující stavební povolení zn. SU/1792/2022 Vm, č. j.: SU/1792/2022-4 ze dne 29. 3. 2022. Tato veřejnoprávní smlouva nabyla účinnosti dne 5. 4. 2022.

Objektivní lhůta pro zahájení přezkumného řízení podle § 149 odst. 8 správního řádu ve spojení s § 4 odst. 1 stavebního zákona uplynula marně 5. 4. 2023.

Ačkoli obdržela Památková inspekce Váš podnět dne 13. 2. 2023, je třeba s ohledem na výše uvedenou rekapitulaci připomenout, že základní koncepční řešení, které zároveň založilo Vámi kritizovaný stav bylo přijato již v roce 2013, kdy bylo rozhodnuto o základní koncepci, kterou následná rozhodnutí a závazná stanoviska již jen korigovala. Za tohoto stavu tak jen prostá skutečnost, že v případě posledního závazného stanoviska ještě neuplynula lhůta pro zahájení přezkumu, nemůže cokoli zvrátit na podstatě daného problému, který již byl ve svém základu založen na rozhodnutích a závazném stanovisku, které již zrušit nebylo možné. Jak s ohledem na základní zásady obsažené v § 2 odst. 3 a 4 správního řádu by ani vstup do posledního závazného stanoviska nemohl zvrátit podstatu koncepčního řešení, které bylo založeno před deseti lety.

V případě všech rozhodnutí i závazných stanovisek orgánu státní památkové péče, které řešily rozporované úpravy KD Slávie, lhůty pro zahájení přezkumného řízení uplynuly marně.

Tuzemské právo dává po uplynutí lhůty stanovené správním řádem (nejde tedy pouze o problematiku památkové péče) přednost ochraně práv nabytých v dobré víře před nápravou nezákonnosti. Po uplynutí této prekluzivní lhůty již dává tuzemské právo přednost právní jistotě před nápravou možné nezákonnosti.

Ve druhém bodě svého podnětu vyjadřujete přesvědčení, že realizací schváleného záměru (nyní již s pravomocným stavebním povolením) by došlo k zásadnímu poškození památkových hodnot mimořádně cenného památkově chráněného objektu, památkové rezervace a prostředí další významné nemovité kulturní památky - Jihočeského muzea.

Žádáte proto, aby byla provedena v dané věci kontrola postupu příslušného orgánu i odborné organizace státní památkové péče a v rámci této činnosti se vyjádřila k problematičným momentům z pohledu závazných pravidel a obecně přijímaných principů památkové péče v procesu přípravy přestavby objektu KD Slávie od roku 2013 doposud.

Ačkoli by z textu § 14 odst. 3 zákona o státní památkové péči bylo možné dovodit, že kulturně historické hodnoty je třeba zjišťovat pouze v případě stanovení základních podmínek, je třeba konstatovat, že vycházet ze „současného stavu poznání kulturně historických hodnot“ je nezbytné při formulování závazného stanoviska vždy, a to bez ohledu na to, zda bude závěr závazného stanoviska znít přípustný, přípustný s podmínkami nebo nepřípustný. Současný stav poznání kulturně historických hodnot totiž v těchto případech současně popisuje konkrétní předmět veřejného zájmu, který je povinen a zároveň oprávněn ve svém závazném stanovisku orgán státní památkové péče podle § 3 a § 50 odst. 3 správního řádu hájit.

Úvodem je třeba zmínit, že památkový katalog (viz <https://pamatkovykatalog.cz/spolecensky-dum-nemecky-dum-19712661>) popisuje památkové hodnoty KD Slávie následovně: *Německý dům byl původně kulturně společenským a politickým centrem českobudějovických Němců. Je tedy zásadním dokladem historie města. V neposlední řadě se také jedná o nejvýznamnější architektonické dílo 19. století v jižních Čechách, od předního českého architekta Ignáce Ullmana. Stavba byla postavena v dobově aktuálním stylu neorenesance. Některé úpravy v interiéru Německého domu, zejména dveře zakončující hlavní schodiště před sálem a vstupní dveře do sálu jsou hodnotným dokladem uměleckého řemesla a politické ideologie 50. let 20. století. Dům je součástí městské památkové rezervace. Objekt odpovídá pojetí kulturní památky podle § 2 a 42 zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči. Památková ochrana se vztahuje na celý areál. V obecném popisu kulturní památky je pak v památkovém katalogu uvedeno ještě: *Německý dům je dvoupatrová stavba obdélného půdorysu završená sedlovými a pultovými střechami. Kompozice stavby se skládá z jednoduchých, uzavřených objemů, uměřeně dekorovaných plošným tektonickým článkovím. Vnitřní prostor zahrnuje velkoryse dimenzovaný společenský sál, klubové místnosti spolků, restauraci, bývalou tělocvičnu, tyto prostory jsou uspořádané podle osy, kterou tvoří monumentální schodiště. Exteriér: Zachován v původním stavu, nové okenní výplně tvarově odpovídají původním oknům.**

Ve svých rozhodnutích a závazných stanoviscích vycházel odbor památkové péče především z vyjádření Národního památkového ústavu, územního odborného pracoviště v Českých Budějovicích (dále jen „NPÚ ÚOP v Českých Budějovicích“), ve kterých je konstatováno:

Objekt je nemovitou kulturní památkou a nachází se na území městské památkové rezervace, vyhlášené výnosem MK ČSR č. 7096/80. Kulturní dům Slávie, původně označovaný jako Německý dům, byl kulturně společenským a politickým centrem českobudějovických Němců. Je tedy významným dokladem historie města. V neposlední řadě se také jedná o nejvýznamnější architektonické dílo 19. století v jižních Čechách od předního českého architekta Ignáce Ullmana. Stavba byla postavena v dobově aktuální stylu neorenesance. Dvoupatrová stavba s jedním podzemním podlažím je dispozičně i v exteriéru zachována bez větších úprav v původním stavu a nevykazuje zásadní problémy ve stavebně technickém stavu. Vnitřní prostor zahrnuje na dobu výstavby velkoryse dimenzovaný společenský sál, klubové místnosti spolků, restauraci, bývalou tělocvičnu, tyto prostory jsou uspořádány podle osy, kterou tvoří monumentální schodiště. V interiéru jsou dochovány cenné prvky uměleckého řemesla.

Současný stav poznání dotčených chráněných kulturně-historických hodnot dle výše uvedených vyjádření je definován takto:

V objektu v minulých letech probíhaly pouze dílčí opravy charakteru běžné údržby a některé utilitární zásahy (většinou rozpříčkování větších prostor) související se změnami

využití. Ze stavebně technického průzkumu je patrné, že svislé konstrukce jsou v dobrém stavu a nejsou zvláště zasaženy ani vlhkostí. Stropní konstrukce jsou v části objektu již novodobé, původní dřevěné trámové konstrukce jsou místy posíleny, většinou však tyto konstrukce nesplňují požadavky únosnosti pro požadované využití. Při obnově je uvažováno s výměnou velké části stropních konstrukcí, zachovány budou konstrukce klenuté. V interiéru jsou dochovány některé původní dveře včetně dřevěných zárubní, dřevěné sloupy v bývalé tělocvičně v přízemí, základní dekorativní výzdoba schodišťového prostoru.

Dne 22. 11. 2012 podalo statutární město České Budějovice žádost o vydání závazného stanoviska ke stanovení podmínek k architektonické soutěži pro přípravu návrhu rekonstrukce kulturního domu Slávie, kterou doplnil 29. 11. 2012 a 23. 1. 2013.

Jako podklad současného stavu poznání kulturně historických hodnot posloužil stavebně historický průzkum, zpracovaný okresním konzervátorem státní památkové péče v Českých Budějovicích, Karlem Kakuškou v listopadu 1992. V tomto stavebně historickém průzkumu se konstatuje: *Vlastní originální plány, půdorysy, řezy a návrhy, nárysy Německého domu byly již tehdy ztraceny* [tj. v době uveřejnění práce Dr. Vladimíra Denksteina "Ullmannův návrh Německého domu v Českých Budějovicích, in Ročenka Kruhu pro pěstování dějin umění za rok 1937 a 1938]...*V zápisu jeho stavebního komitétu [Fondsverein des deutschen Hausen in B.] ze dne 28. ledna 1872 se praví, že bylo schváleno usnesení valné hromady ze dne 26. III. 1872, jímž byly přijaty plány a rozpočty civilního inženýra Karla Schmidta, navržené podle návrhu architekta Ullmanna. Nelze tedy pochybovat, že ideovým podkladem projektu je návrh Ullmannův....Budova objektu postavená Schmidtem v letech 1871-1872 odchyluje se od Ullmannova návrhu v několika podstatných rysech, které citelně porušují slohovou čistotu stavby. ... Nepochopením díla Ullmannova provádějícím panem stavitelem ztratila stavba svůj slohový charakter, vyváženost v proporcích, určitou lehkost a přitom klasickou monumentalitu, jakou měla v původním návrhu. Za těchto okolností lze těžko na stavbě v současném stavu a provedení zjišťovat detailní ullmannovské rysy v ostatních fasádách, boční a zadní, pro něž nejsou původní návrhy k dispozici. Zvláště zadní /východní/ fasáda, úplně plochá a bez jakéhokoli členění, je těžkým obviněním stavitele inženýra C. Schmidta anebo neúměrným spořením ovlivněného stavebníka /Fond des deutschen Hauses in B./, či snad nadějí, že v době ne tak docela vzdálené dojde k pokračování stavby a tutíž bylo toto ukončení chápáno jako provizorium ... Změnou uživatelů a provozovatelů se měnil i názor na využití jednotlivých prostorů celého objektu.*

Přílohou Vašeho podání byl dopis vedoucího ústavu památkové péče fakulty architektury ČVUT primátorce Českých Budějovic, ve kterém je uvedeno: *V procesu schvalování je nyní řešen projekt přestavby objektu, která má změnit jeho objem, výraz a zničit části hodnotných historických konstrukcí a prostorů... Nyní navrhovaná dostavba a přestavba objektu je mimo jiné ospravedlňována snahou o údajné dokončení nedokončené budovy. Je třeba zdůraznit, že v Archivu architektury a stavitelství Národního technického muzea jsou uloženy plány od architekta Vojtěcha Ignáce Ullmanna, které dokládají, že dispoziční uspořádání východní části budovy i její celkový půdorys odpovídají dnešnímu stavu. Nejde tedy o budovu Ullmannem nedokončenou ve smyslu objemu, nedokončené je jenom formální ztvárnění jedné fasády. Shromažďování podkladů pro rozhodnutí odboru památkové péče tedy mělo evidentní slabiny, které mohly svým způsobem ovlivnit volbu věcného postoje k navrhované obnově dané kulturní památky, jak však dokládá judikatura zmíněná níže v tomto bodě, nese s sebou toto pochybení dle správních soudů i jiné důsledky.*

Lze konstatovat, že okresní konzervátor města České Budějovice výše zmíněnou projektovou dokumentaci Vojtěcha Ignáce Ullmanna k dispozici neměl, což ovlivnilo i další rozhodování o celkové obnově objektu.

Dle žádosti vlastníka nemovitosti *základem rekonstrukce je za účelem celkové rehabilitace historického objektu, a to od základové spáry až po střešní konstrukci...S*

rekonstrukcí proběhne i rehabilitace všech okenních a dveřních prvků, tak aby se objekt vrátil do původního stavu s využitím všech historických detailů, případně i s moderními prvky...Letní scénu je nutné spolu s okolím upravit tak, aby samotná stavba nerušila okolní prostory Jihočeského divadla a muzea.

Dne 23. 1. 2013 se uskutečnilo ústní jednání, kde byly formulovány požadavky na dispoziční a hmotové změny objektu a na úpravu bezprostředního okolí objektu. Formou e-mailu pak byly upřesněny zadávací podmínky soutěže o 11 bodech. Bod č. 1 řešil možnost změny půdorysu objektu: *Je možná změna půdorysu objektu (primárně se uvažuje s dostavbou východního křídla)?*

NPÚ ÚOP v Českých Budějovicích ve svém vyjádření č.j. NPU-331/5782/2013 ze dne 14. 3. 2013 uvedl, že z hlediska památkové péče navrhovaná podmínka soutěže (změna půdorysu objektu) je přijatelná při splnění podmínky: *Přístavba objektu je možná na východní straně objektu.*

Správní orgán památkové péče stanovil v rozhodnutí č. j. OPP/2119/2012 ze dne 19. 2. 2013 13 podmínek. Podmínka č. 1: *Přístavba objektu je možná ve východní fasádě objektu, kdy maximální rozsah bude odpovídat hmotě vstupního rizalitu. V odůvodnění pak dále uvádí orgán památkové péče shledal, že hmotové změny objektu musí respektovat celkovou koncepci soliterní stavby, proto přístavba objektu je možná ve východní fasádě objektu, kdy maximální rozsah bude odpovídat hmotě vstupního rizalitu na západní straně budovy, proto stanovení podmínky č. 1. Je žádoucí, aby dostavba byla pouze v místě, kde je fasáda řešena „provizorně“ a byla zde pravděpodobně uvažována další etapa výstavby na základě dochovaných historických podkladů.*

Dne 8. 4. 2013 obdržel správní orgán památkové péče novou žádost o vydání závazného stanoviska k záměru přístavby a možnost otočení hlavního sálu do tohoto prostoru o 90°. Podkladem žádosti byla archivní dokumentace, která *předpokládala dostavbu původně Německého domu v celé šíři východní fasády o cca 13 m.*

Podrobnější specifikaci dostavby však písemné vyjádření NPÚ ÚOP v Českých Budějovicích č. j. NPU-331/27294/2013 ze dne 9. 5. 2013 neuvádí, k doplněné historické dokumentaci se blíže nevyjadřuje a konstatuje: *Jako podklad posuzování byl k dispozici stavebně historický průzkum, zpracovaný v roce 1993 Karlem Kakuškou, který potvrzuje záměr budoucí dostavby Německého domu východním směrem (fasáda této části objektu je řešena náznakově a vzhledem k celku provizorně), není však doložen archivní dokumentací. Žadatel nyní tento podklad zajistil z archivu stavebního úřadu. Vzhledem k novým zkušenostem, souhlasíme s navrhovanou přístavbou v uvedeném rozsahu. Jde však o maximální variantu, kde limitem bude i nynější vzrostlá zeleň podél ulice Dukelská. Z hlediska zájmů památkové péče lze navrhovaný maximální rozsah případné přístavby s možností otočení hlavního sálu o 90 stupňů kvalifikovat jako přijatelný bez podmínek.*

Odbor památkové péče tuto argumentaci plně do svého rozhodnutí přejímá.

Aby bylo písemné vyjádření dostatečně spolehlivým podkladem pro závazné stanovisko orgánu památkové péče, musí v něm Národní památkový ústav náležitě pojednat o tom, jak se zamýšlené práce dotknou kulturně historických hodnot, jež je třeba zachovat a chránit. Situaci, kdy se tak nestalo, řešil např. rozsudek Vrchního soudu v Praze č. j. 5 A 67/96 - 29 ze dne 18. 12. 1998 nebo rozsudek Nejvyššího správního soudu č. j. 6 As 36/2009 - 162 ze dne 21. 1. 2010. Situaci, kdy tyto požadavky vyjádření Národního památkového ústavu splnilo a závěry Národního památkového ústavu převážily nad závěry znaleckého posudku, rozebírá např. rozsudek Krajského soudu v Plzni č. j. 30 A 64/2013 - 45 ze dne 21. 1. 2015.

Písemné vyjádření Národního památkového ústavu musí především popsat zamýšlené práce, dále musí (a to zvláště podrobně) popsat hodnoty kulturní památky, památkové rezervace, památkové zóny nebo předmětu, k jehož ochraně bylo vymezeno ochranné pásmo, a konečně také musí popsat dopad zamýšlených prací na tyto hodnoty.

Památkové hodnoty NPÚ OP v Českých Budějovicích popsal, i když ne zvlášť podrobně. O jeho argumentaci se opřel odbor památkové péče ve svých rozhodnutích/závazných stanoviscích.

Průzkumy provedené v letech 1993 – 2021 obsahují přehled historických hodnotných konstrukcí, prvků a detailů objektu (k problematice možnosti přezkoumání souladu jejich kvalit z hlediska zájmů státní památkové péče viz dále vyjádření k Vašemu podnětu na posouzení úrovně zadání potřebných průzkumů a dokumentace).

Nelze však přehlédnout fakt, že řada prvků je novodobých, jak dokládá výše citovaný záznam v Památkovém katalogu již z 1. 6. 2006 (tedy ještě před provedením Vámi kritizovaného průzkumu, provedeného F. Káparem). Jako ilustraci tohoto stavu lze odcitovat např. následující zjištění:

Interiér:

Podkroví: původní: krov, půdovky, dřevěné i kamenné schody

2. patro:

M301 – nové dveře, nová okenní výplň

M302 – S stěna – nové plastové okno, V stěna – nové dveře i zárubně

M303 – J stěna – nové dřevěné dvojité okno, zřejmě volná replika původního, V strana – novodobé dveře i se zárubněmi, V část – dlažba z umělého kamene

M304 – betonová podlaha, S část – půdovky, původní krov, zde uloženy původní dřevěná, polychromovaná svítidla s hlavami dravců

M305 – novodobé okenní i dveřní výplně, okna jsou plastová

M306 - novodobé okenní i dveřní výplně

M307 – původní zábradlí, štuková výzdoba stěn, Z stěna – nové dveřní výplně i zárubně, u S rohu Z stěny – dvoje kovová zdobená dvířka

M309 - novodobé okenní i dveřní výplně, okna jsou plastová

M310 - novodobé okenní i dveřní výplně, okno je plastové

M311 - novodobé dveřní výplně, dlažba z umělého kamene

M313 - betonová podlaha, J část – půdovky, původní krov, zde uloženy původní lampy plynového osvětlení

M314 - novodobé dveřní výplně, novodobá dlažba

M315 - novodobé okenní i dveřní výplně

1. patro:

*M201 – V stěna – dvoje uměleckořemeslné hodnotné dvojité dřevěné dveře z 50. let 20. století, zachované včetně umělecky zpracovaných klik, tytéž jedny dveře jsou v ose Z stěny, S stěna – původní dřevěné dvoukřídlé výplňové dveře, zachované včetně kování, **novodobá dlažba***

M202 – původní: segmentový oblouk, klenba do traverz

M203 – V stěna – nové schodiště a jednokřídlé dveře, J a Z část místnosti vestavba, J stěna – Z část – původní: dvoukřídlé dřevěné výplňové dveře zachované včetně kování, dřevěné ostění

M204 – vestavba

M205 – vestavba

M206 – původní obdélná nika

*M207 – J stěna – **nová okenní výplň***

*M208 – původní: kamenné schodiště, kuželkové zábradlí, štuková výzdoba stěn, keramická mozaiková dlažba, J stěna – trojdílná dřevěná okna okna, V stěna, S stěna – V osa – **dvoukřídlé dřevěné dveře z 50. let 20. století, S stěna – nové jednokřídlé dveře***

M209 – S stěna – V část – původní dvoukřídlé dřevěné výplňové dveře, zachované včetně kování, kliky, původní dřevěné ostění, V stěna – v J ose – hodnotné kamenné schodiště

- z období První republiky, vymezené zděným zábradlím a opatřené původním dřevěným madlem, J stěna – nové okenní výplně*
- M210 – V stěna - původní dvoukřídlé dřevěné výplňové dveře, zachované včetně kování, kliky, původní dřevěné ostění, J a Z stěna – **nové okenní výplně***
- M211 - V stěna - původní dvoukřídlé dřevěné výplňové dveře, zachované včetně kování, kliky, původní dřevěné ostění, strop – původní vývod plynového osvětlení, Z a J stěna – **nové okenní výplně***
- M212 – **nově vybavený prostor***
- M214 – J stěna – **nové okenní výplně**, S stěna – Z osa – původní dvoukřídlé výplňové dveře, zachované včetně kování, kliky, V stěna – **nové dveře, podlaha – nová dlažba***
- Schodiště – původní kamenné spirálové schodiště, původní niky s obloukovými záklenky*
- M215 – Z stěna – **nové okenní výplně**, V stěna – původní dvoukřídlé dřevěné výplňové dveře, zachované včetně kování, kliky, původní dřevěné ostění*
- Přízemí:*
- M101 – V část – S a J stěna – dvoukřídlé dřevěné dveře s půlkruhovým nadsvětlíkem - pravděpodobně z 2. pol. 20. století, Z stěna – severní a střední dvoukřídlé dřevěné dveře s půlkruhovým nadsvětlíkem - pravděpodobně z 2. pol. 20. století, jižní dvoukřídlé dřevěné dveře s půlkruhovým nadsvětlíkem **novodobé**, valeně klenutý prostor, podlaha – dlažba z 2. pol. 20. století, Z část - J, S a Z stěna – původní architektonická výzdoba stěn, Z stěna – dveřní výplně z 2. pol. 20. století, původní kamenné schodiště, podlaha – dlažba z 2. pol. 20. století,*
- M102 - J stěna – **nové okenní výplně, podlaha – nová dlažba, v prostoru nové členící zídky**,*
- M103 – zázemí – **nově upravováno***
- M104 – mezonetový prostor, spodní část se nachází v suterénu, původní dřevěná podpurná konstrukce, sestávající se z ukotvených sloupů, ve vyšší úrovni z vyřezávaných podpěr, strop je částečně krytý dřevem*
- M105 – částečně zaklenutý prostor*
- M106 - J stěna – zvětšený okenní otvor, V stěna – **nové dvoukřídlé dveře**, Z stěna – **nové okenní výplně***
- M107 – J stěna troje původní čtyřkřídlé dveře, zachované včetně kování*

Suterén:

- větší část prostor je klenutá, schodiště do sklepa – původní kryty na otvorech

Ve vyjádřeních NPÚ ÚOP v Českých Budějovicích zachování hodnotných prvků požadoval: *při řešení interiérů budou v maximální možné míře zachovány hodnotné prvky architektonické výzdoby, původní truhlářské prvky, kamenné stupně a zábradlí, schodiště, historické dlažby, balustrády balkónu apod. U prvků, které nemohou být prezentovány ve své původní pozici, je nutné zajistit v objektu jejich vhodnou prezentaci.*

Rozsahem demoličních zásahů zamýšlených dle předložené projektové dokumentace, které by ohrožily historické hodnoty objektu, se NPÚ ÚOP v Českých Budějovicích zabýval pouze ve dvou případech, a to ve vyjádření č. j. NPU-331/20436/2021 ze dne 16.4.2021 a č. j. NPU-331/103433/2021 ze dne 12.1.2022:

Rozsah demoličních zásahů je pro nemovitou kulturní památku nepřijatelný. Ne všechny zásahy považujeme při navrženém využití objektu za nezbytné. I při jejich redukcí dle našich požadavků je možné záměr realizovat dle zadání vlastníka. Řešení fasád dostavby nerespektuje symetrii historické budovy, likvidaci východních stěn bočních traktů se stává z historické fasády pouhá kulisa. Nevhodné je také řešení teras nad bočními křídly. Jde o úpravu v prostředí městské památkové rezervace cizorodou., ve 4.NP je navíc přístup veřejnosti již velmi omezen. Realizací by byl zavdán precedent pro ostatní vlastníky nemovitostí na území rezervace, kteří by obdobným způsobem do střešních rovin svých nemovitostí mohli zasáhnout.

Tyto pak odbor památkové péče zapracoval do závazných stanovisek č. j. OPP/565/2021 ze dne 12. 7. 2021 a část prací vyhodnotil jako nepřipustné: *Odbor památkové péče vyhodnotil záměr demontáže balkónu s balustrádami jako nepřipustný, jelikož jeho odstraněním dojde ke ztrátě kulturních hodnot interiéru nemovité kulturní památky.... Zachování balkónu s balustrádou je jednou z podmínek uvedenou ve vyjádření č.j. NPU-331/20436/2021 ze dne 16. 4. 2021, ke kterému odbor památkové péče při rozhodování rovněž přihlédl. Argument žadatele, že se nejedná o původní konstrukci, která by byla z hlediska památkové péče hodnotná, není opodstatněný, jelikož výše uvedený průzkum fasád a soupis hodnotných konstrukcí, detailů a prvků bývalého Německého domu potvrzuje opak. Z tohoto důvodu odbor památkové péče vyhodnotil i tvrzení, že zachování balkónu neodpovídá veřejnému zájmu, jelikož vzhledem k faktu, že se jedná o dochovaný hodnotný prvek, je jeho zachování v souladu s veřejným zájmem týkající se ochrany a zachování kulturního dědictví.*

V odůvodnění rozhodnutí odboru památkové péče č.j. OPP/2119/2012 ze dne 19. 2. 2013 konstatuje: *Správní orgán (OPP) po zvážení všech skutečností shledal vzhledem k poloze domu, ač situovaného v okrajové části městské památkové rezervace, ale s pohledovým uplatněním veřejné budovy, že je žádoucí, aby navrhované zásahy nepředstavovaly negativní úpravy, aby úpravy u uvedeného objektu neměly negativní dopad na památkové hodnoty nemovité kulturní památky a byly tak zachovány i památkové hodnoty prostředí v souladu s účelem zákona o památkové péči i z hlediska veřejného zájmu.*

Odbor památkové péče při rozhodování vycházel z vyjádření NPÚ ÚOP v Českých Budějovicích, stavebně historických a stavebně technických průzkumů. Vzhledem k tomu, že památkové hodnoty nebyly popsány zcela podrobně, odrazilo se to v charakteru rozhodnutí, která však z hlediska zákonnosti nejsou nezákonná. V případě, že by historické hodnoty byly detailněji popsány jiným způsobem, mohla by se tato otázka promítnout i do testu proporcionality. Správní soudy zásadně vyžadují provedení tohoto testu s přísným zdůrazněním toho, že orgány památkové péče nesmí volit extrémní řešení. To připomínají např. rozsudky Nejvyššího správního soudu č. j. 7 As 43/2009 – 52 ze dne 13. 8. 2009 a č. j. 5 As 403/2020 – 45 ze dne 21. 1. 2022. Tyto rozsudky byly zvoleny jako příklady ilustrace případů, kdy vyjádření a popis kulturně historických hodnot v konkrétních případech byly rozhodující při závěru, zda stanovené omezení ob stojí v testu proporcionality v užším slova smyslu. První rozsudek popisuje situaci, kdy v testu proporcionality orgány památkové péče neobstály a regulace byla shledána jako nezákonná. Ve druhém případě naopak omezení bylo shledáno jako uložené v souladu se zákonem. V obou případech šlo věcně o totožnou problematiku, tj. výměnu stávajících oken za plastová a nejzásadnější rozdílem nebyla kvalita samotného předmětu ochrany, ale právě popis kulturně historických hodnot.

Čistě z pohledu požadavku § 3 správního řádu byl formálně zjištěn stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti, a to v rozsahu, který je nezbytný pro soulad jeho úkonu s požadavky uvedenými v § 2 správního řádu. Z hlediska důkazního tedy postup orgánu památkové péče nelze označit jako nezákonný.

Současně však Památková inspekce považuje rozsah a charakter výše popsaného zjištění kulturně historických hodnot za problematický, neboť jejich identifikace není v tomto případě formulována natolik jednoznačně, aby působila přesvědčivým dojmem. Je nesporné, že věcných řešení koncepce obnovy se nabízelo více a nesporná identifikace kulturně historických hodnot pak mohla při volbě této koncepce zásadním způsobem napomoci. Nejde však o problém, který by se týkal pouze tohoto případu, ale jde o obecnější problém. Ve vazbě na požadavek Veřejného ochránce práv, obsažený v jeho zprávě č. j. KVOP-62138/2022 ze dne 14. 12. 2022, byl na webových stránkách Ministerstva kultury zveřejněn materiál Poznání kulturně historických hodnot při posuzování zásahů do hmotné podstaty staveb. Pochopitelně však tyto (nutno říci metodické) požadavky nelze aplikovat zpětně na akty, které byly vydány před vyhotovením daného metodického materiálu, jehož obsah však primárně ovlivňuje otázku

důvodné volby věcného řešení, ale sám nepředstavuje doklad o nezákonnosti postupu orgánu státní památkové péči, pokud tento podklad pomine.

Dále ve svém podnětu žádáte o posouzení, nakolik byl postup v jednotlivých krocích přípravy stavebního záměru v souladu se závaznými podmínkami ochrany, danými zákonem č. 20/1987 Sb. o státní památkové péči, (zvi. § 1, odst. 1 a 2, § 9 odst. 1 a 3 a § 11, odst. 1 a 2); výnosem MK ČSR č. 7096/80 ke stanovení podmínek režimu pro stavební činnost v MPR České Budějovice (zvi. čl. 2, odst. 1a a odst. 1d); mezinárodní chartou o konzervaci a restaurování památek a sídel (Benátky 1964) čl. 5 a 6 a Úmluvou o ochraně architektonického dědictví Evropy (Granada 3. 10. 1985) čl. 4 a 12, která je součástí právního řádu České republiky a jejím mezinárodním závazkem.

Zde je třeba konstatovat, že s ohledem na velmi rozdílné kvality kulturních památek od movitých přes nemovité, od profánních po církevní, kulturních památek z různých období, míry jejich zachování i charakter a míru autenticity jednotlivých kulturních památek nebo jejich částí atp. dává logicky zákon o státní památkové péči i další předpisy na úseku památkové péče relativně velký prostor pro uvážení správnímu orgánu,

Základní otázkou z hlediska většiny Vámi zmíněných právních předpisů je identifikace kulturně historických hodnot konkrétního předmětu ochrany. Této otázce se podrobně věnoval předchozí bod odpovědi Památkové inspekce.

Lze konstatovat, že jak z pohledu zákona o státní památkové péči tak Úmluvy o ochraně architektonického dědictví Evropy, publikované pod č. 73/2000 Sb. m. s. (dále jen „Granadská úmluva“) je pro soulad nebo nesoulad zamýšleného záměru rozhodující definování „kulturně historických hodnot“, které mají být zachovány při umožnění realizace zamýšleného záměru, popř. „architektonického a historického charakteru dědictví“, které nemá být negativně ovlivněno zpřístupněním chráněného statku veřejnosti.

Současně je vhodné zmínit, že v rámci citovaných ustanovení Granadské úmluvy, byl opominut článek 11 této úmluvy, podle kterého se Česká republika zavázala při respektování architektonického a historického charakteru dědictví podporovat využívání chráněných statků s ohledem na potřeby současného života, a adaptaci starých budov pro nové účely, je-li to vhodné. Cíle obnovy KD Slávie jsou definovány jak v žádosti adresové odboru památkové péče o vydání závazného stanoviska ze dne 22. 11. 2012, tedy *celá rekonstrukce s možnou přístavbou na rozšíření hlavního sálu a zajištění základních technologických a logistických záležitostí (výtah, bezbariérový přístup, divadelní technologie), možnost dispozičních změn uvnitř objektu (přestavba kluboven, přestavba chodeb apod.) a zajištění kulturní, společenské a spolkové funkce objektu s akcentem na hlavní sál, jehož rozšíření umožní koncertní produkci, vytvoření místa pro setkávání a spolkovou činnost, vybavení produkční a technologickou infrastrukturou, aby objekt mohl plnit funkci kulturního domu 21. století* (rozhodnutí č. j. OPP/2119/2012 ze dne 19. 2. 2013), tak mimo jiné v mandátní smlouvě s projektovým manažerem pro rekonstrukci KD Slávie, uzavřené po vydání souhlasných rozhodnutí: *zajištění KD jako kulturně komunitního místa pro komunikaci, které bude sloužit pro občany statutárního města Českých Budějovic, zajištění reprezentativního zázemí pro vedení města, společenské a kulturní zázemí pro obyvatele města, zajištění reprezentativních prostor pro pořádání mezinárodních festivalů, které pomohou zviditelnit statutární město České Budějovice navenek, vytvoření zázemí pro zájmovou a vzdělávací činnost a místo pro setkávání občanů* (viz <https://tenderarena.cz/dodavatel/seznam-profilu-zadavatele/detail/Z0001977>). Z konstrukcí úvah popsanych v přechozím bodě i obsažených ve výše uvedené mandátní smlouvě je zjevné, že i o tyto principy jak NPÚ ÚOP v Českých Budějovicích tak odbor památkové péče část svých argumentů opřel, když bylo rekapitulováno, že *cílem [je] zajistit kulturní, společenské a spolkové funkce objektu s akcentem na hlavní sál, jehož rozšíření umožní koncertní produkci,*

vytvořit místa pro setkávání a spolkovou činnost, vybavení produkční a technologickou infrastrukturou, aby objekt mohl plnit funkci kulturního domu 21. století

Z hlediska naplnění tohoto znaku je pak v souladu s § 3 správního řádu nezbytné, aby byl zjištěn stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti, a to v rozsahu, který je nezbytný pro soulad jeho úkonu s požadavky uvedenými v § 2. Tomuto účelu v první řadě slouží postup podle § 14 odst. 6 zákona o státní památkové péči. Jak je uvedeno výše v předchozím bodě, byl s ohledem na postup podle § 14 odst. 6 zákona o státní památkové péči vytvořen ve smyslu § 3 správního řádu prostor, aby odbor památkové péče formuloval své závěry přezkoumatelně a s oporou ve shromážděných podkladech.

Byť tedy vnímáte závěr v dané věci jako jednoznačný věcný exces, s ohledem na principy dokazování podle správního řádu a výše zmíněný relativně široký prostor pro správní uvážení, nelze dospět k závěru, že by volba věcného řešení, byť nejen z Vašeho pohledu problematická, byla v rozporu s výše uvedenými právními předpisy.

Současně je v závěru tohoto bodu třeba připomenout, že do výčtu právních předpisů jste zařadil významný dokument, který však právním předpisem není, tj. mezinárodní chartu o konzervaci a restaurování památek a sídel (Benátky 1964).

Ve svém podnětu dále žádáte o posouzení úrovně zadání potřebných průzkumů a dokumentace objektu ze strany státní památkové péče, kvalitativní úrovně zpracovaných průzkumů a míry splnění těchto zadání (podmínek).

Zde je třeba v první řadě konstatovat, že požadavky na průzkumy a dokumentace jsou právními předpisy na úseku památkové péče stanoveny velmi obecně a bez měřitelných kvalitativních nebo kvantitativních kritérií.

Podle § 9 odst. 3 vyhlášky č. 66/ 1988 Sb., kterou se provádí zákon o státní památkové péči *vlastník kulturní památky uvede v žádosti o vydání závazného stanoviska k její obnově, s výjimkou žádosti o restaurování, tyto údaje:*

- a) *název a umístění památky včetně rejstříkového čísla Ústředního seznamu,*
- b) *popis současného stavu památky s uvedením závad,*
- c) *předpokládaný rozsah obnovy,*
- d) *investora obnovy (organizace nebo občan),*
- e) *předpokládané celkové náklady a termín provedení obnovy,*
- f) *předpokládaný přínos obnovy pro další využití kulturní památky.*

Tato úprava nedává Památkové inspekci žádný prostor pro posouzení Vámi požadovaných kvalit průzkumů a dokumentace objektů.

Tuto skutečnost vnímalo Ministerstvo kultury jako dlouhodobý deficit památkové péče, a proto také návrh zákona o ochraně památkové fondy hodlal tento deficit odstranit. Je však třeba připomenout, že tento návrh byl v červenci roku 2017 ve třetím čtení Poslaneckou sněmovnou zamítnut, a to po předchozí kritice části odborné veřejnosti, že zákon je neúměrně podrobný a v otázce průzkumů a dokumentací neúměrně svazující. Jepičí snahy spojené s oživením tohoto návrhu v letech 2018 – 2019 narazily na společenskou a politickou objednávku spojenou s přijetím zákona č. 283/2021 Sb., stavební zákona (dále jen „nový stavební zákon“) a je třeba konstatovat, že k úplnému naplnění této společenské objednávky dosud nedošlo, když poslední zásadní novela nového stavebního zákona byla publikována 5. 6. 2023 a teprve na ni budou navazovat prováděcí předpisy, které ve spojení se samotným novým stavebním zákonem budou schopny dát odpověď na budoucí koncepci reformy právní úpravy na úseku památkové péče.

K samotnému řešení zpracování těchto dokumentací v daném případě se lze opřít o následující vyjádření Vámi namítané problematiky. V rozhodnutí odboru památkové péče č. j.

OPP/565/2021 k provedení celkové rekonstrukce, nástavbě a přístavbě KD Slavie ze dne 12. 7. 2021 stanovil správní orgán památkové péče podmínku č. 1:

Bude zpracován stavebně historický průzkum všech konstrukcí zasažených stavebními úpravami a stratigrafický průzkum interiérových omítek a nátěrů zasažených stavebními úpravami a restaurátorský průzkum umělecko-řemeslných prvků. Tyto průzkumu budou zpracovány do nové žádosti o závazné stanovisko.

Obdobně stanovil správní orgán památkové péče podmínku č.1 v následujícím vydaném závazném stanovisku č. j. OPP 1685/2021 ze dne 13. 9. 2021 k provedení celkové rekonstrukce, nástavbě a přístavbě KD Slavie podle dokumentace pro vydání rozhodnutí o umístění stavby „KULTURNÍ DŮM SLÁVIE, Větší změna dokončené stavby Kulturního domu Slávie, České Budějovice, Jirsíkova 2, 37001“:

Bude zpracován stavebně historický průzkum v místě průrazů, odstraňovaných konstrukcí, prostupů instalací a stratigrafický průzkum interiérových omítek a nátěrů zasažených stavebními úpravami a restaurátorský průzkum umělecko-řemeslných prvků zamýšlených k restaurování. Tyto průzkumy budou zpracovány do nové žádosti o závazné stanovisko.

Podmínka je v obou rozhodnutích stanovena obecně, tj. bez podrobnějšího popisu jeho provedení a rozsahu. Tento postup tedy lze také vyhodnotit jako nepřezkoumatelný viz např. kapitolu 3. materiálu [Restaurování a kontrolní zjištění Památkové inspekce](https://www.mkcr.cz/metodicka-cinnost-250.html) zveřejněný na <https://www.mkcr.cz/metodicka-cinnost-250.html>. Památková inspekce si je vědoma skutečnosti, že tento závěr se míjí s otázkami, které jste chtěl prověřit. Důvody míjení se těchto závěrů jsou však popsány výše.

Ve svém podání pak vyzýváte Památkovou inspekci, aby, dojde-li k předběžnému závěru, že by se z hlediska státní památkové péče mohlo s vysokou pravděpodobností jednat o pochybení, vedoucí k závažnému poškození této mimořádně významné kulturní památky a městské památkové rezervace, a tedy ohrožení architektonického a urbanistického dědictví, aby ve veřejném zájmu, nehledě na případná práva vlastníka nabytá v dobré víře, na tyto okolnosti bez prodlení informovala všechny zainteresované strany s apelem na vlastníka nemovitosti, Statutární město České Budějovice, aby zastavil proces příprav stavební akce a přehodnotil svůj záměr.

S odkazem na výše uvedenou odpověď nemá ani Památková inspekce ani žádný jiný orgán státní památkové péče právní nástroj, jak v dané věci vrchnostensky zasáhnout. Památková inspekce pak není ani tiskovým orgánem Ministerstva kultury.

Za stavu popsaného v odpovědi na Vaši první námitku rozhodně nemůže v rámci svých úvah Památková inspekce, v rozporu se základní zásadou činnosti správních orgánů obsaženou v § 2 odst. 3 správního řádu, nešetřit práva nabytá nejen v dobré víře (k tomu např. nálezy Ústavního soudu sp. zn. IV. ÚS 150/01 ze dne 9. 10. 2003 nebo sp. zn. I. ÚS 2216/09 ze dne 31. 5. 2011), ale především v relativně hluboké minulosti. V této souvislosti lze připomenout další deficit stávající právní úpravy, kterým je časově neomezená platnost rozhodnutí a závazných stanovisek orgánů státní památkové péče. Také v tomto bodě lze odkázat na neúspěšnou snahu Ministerstva kultury řešit tuto problematiku koncepčně předložením návrhu zákona o ochraně památkového fondu.

Je tak za daného stavu výlučně na posouzení vlastníka kulturní památky, tj. územní samosprávy, jak vyhodnotí uplatněné námitky k předmětným úpravám dané kulturní památky.

Závěrem svého podání žádáte, aby při vědomí výše uvedeného prověřilo oprávněnost případného přidělení dotace s ohledem na existenci mezinárodního metodického dokumentu, vytvořeného expertní skupinou shromážděnou Mezinárodní radou pro památky a sídla (ICOMOS) pod mandátem Evropské komise, platného od roku 2019, který má za cíl zamezit

směrování finančních prostředků z Evropské unie prostřednictvím dotací do projektů, kde by mohlo dojít poškození kulturního dědictví: <https://openarchive.icomos.org/id/eprint/2083/>. Žádáte o prověření správnosti hodnocení při případném přidělování dotace.

Podle § 27 odst. 1 zákona o státní památkové péči je Památková inspekce zřízena jako specializovaný kontrolní orgán v oboru státní památkové péče. Hlavním posláním Památkové inspekce je vykonávat ústřední dozor nad dodržováním tohoto zákona a předpisů vydaných k jeho provedení.

Památková inspekce nemá tedy ze zákona zmocnění provádět kontroly přidělování dotací na obnovu kulturních památek, které poskytuje Ministerstvo kultury.

Na základě všech výše uvedených podkladů i úvah musí Památková inspekce konstatovat, že řešit tuto kauzu s odstupem deseti let od vydání prvních dvou přípustných rozhodnutí správního orgánu památkové péče, týkajících se základního koncepčního řešení zamýšlené úpravy KD Slávie, je z mnoha ohledů velice nešťastné.

Obnova KD Slávie byla dlouhodobým cílem statutárního města České Budějovice, který v sobě zahrnoval dlouholetý a náročný proces, během něhož bylo vydáno více závazných stanovisek a rozhodnutí orgánu státní památkové péče a veřejnoprávních smluv stavebního úřadu.

Již zmíněný návrh zákona o ochraně památkového fondu předpokládal zapojení veřejnosti do procesů posuzování zájmů státní památkové péče při ochraně architektonického dědictví, tento záměr zapojení veřejnosti však sdílel osud celé normy. Zapojení veřejnosti pak bylo založeno na principech postupů orgánů státní památkové péče, které však s ohledem na konstrukci obsaženou v novém stavebním zákoně byly pozměněny a využitelnost tohoto řešení pro případnou budoucí úpravu je sporná. Lze však konstatovat, že s ohledem na prezentaci daného záměru vlastníkem dané kulturní památky a skutečností, že jde o osobu veřejného práva, jejíž jednání je předmětem kontroly veřejnosti z povahy věci, nelze vnímat tento záměr jako záměr, který by byl před veřejností po celou dobu přípravy utajený a až samotné přidělení výše uvedené dotace by z tohoto záměru učinilo věc veřejnou.

Tato dlouhodobá příprava je spojena i s větším počtem rozhodnutí a závazných stanovisek, která zpřesňující se záměr postupně řešila. Již první rozhodnutí odboru památkové péče, č. j. OPP/2119/2012 ze dne 19. 2. 2013 ve věci stanovení podmínek k architektonické soutěži pro přípravu návrhu rekonstrukce KD Slávie bylo přípustné.

Předmětem následně veřejně vyhlášené soutěže bylo *řešení rekonstrukce a revitalizace Kulturního domu Slávie v Českých Budějovicích – najít odpověď na otázku, jak se v 21. století postavit k provozu a architektonickému řešení historického, památkově chráněného objektu, plnění původně roli spolkového domu* (viz <https://www.cka.cz/cs/souteze/probihajici/rekonstrukce-a-revitalizace-kulturniho-domu-slavie-2013-ceske-budejovice-architektonicka-soutez-vedena-formou-soutezniho-dialogu>, [https://cceamoba.cz/s_outeze/cbs a https://tenderarena.cz/dodavatel/seznam-profilu-zadavatele/detail/Z0001977/zakazka/279204](https://cceamoba.cz/s_outeze/cbs_a_https://tenderarena.cz/dodavatel/seznam-profilu-zadavatele/detail/Z0001977/zakazka/279204)).

Nelze než konstatovat, že ani Památková inspekce ani žádný jiný orgán státní památkové péče nemá právní nástroj, jak v dané věci nyní zasáhnout.

Ačkoli se může aktuální právní úprava památkové péče jevit ve světle této kauzy jako bezzubá a volá po posílení garancí veřejného zájmu, politická realita reaguje na tuto situaci odlišně. Je třeba připomenout, že v letech 2018 až 2020 byl dozorčí nástroj v podobě přezkumného řízení zcela vyloučen u závazných stanovisek, které podmiňovaly rozhodnutí a další úkony stavebního úřadu. Od roku 2021 je možné závazné stanovisko přezkoumat ve lhůtách popsanych výše. Současně lze konstatovat, že záhy se objevily snahy o opětovné vyloučení tohoto dozorčího nástroje v novém stavebním zákoně. Tyto snahy sice nebyly úspěšné, nicméně lhůty pro zahájení přezkumného řízení jsou touto normou zkráceny na 6 měsíců. Je velmi překvapivé, že tento stav nechává veřejnost bez povšimnutí, ač rozhodně

tento stav není nikterak utajován. S výjimkou Českého Národního komitétu ICOMOS tak tento stav, kdy obnova KD Slávie je jen pověstným vrcholem ledovce, žádnou významnou odezvu mezi veřejností deklarující svůj zájem o ochranu kulturního dědictví nevyvolal. I v tomto kontextu je tak třeba vnímat závěry, ke kterým Památková inspekce v dané věci dospěla.

S pozdravem

JUDr. Martin Zídek
ředitel odboru Památkové inspekce
Ministerstva kultury